

4. ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

4.1. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.1.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը և աշխարհագրությունը. 77 արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը 2002թ. հունվարին, ընթացիկ գներով, կազմել է 55121.3 մլն. դրամ կամ 97.7 մլն. դոլար, այդ թվում ապրանքների արտահանումը՝ 19015.2 մլն. դրամ (33.7 մլն. դոլար) և ներմուծումը՝ 36106.2 մլն. դրամ (64.0 մլն. դոլար): Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 17091.0 մլն. դրամով (30.3 մլն. դոլարով), իսկ առանց մարդասիրական օգնությամբ ստացված բեռների՝ 16235.9 մլն. դրամով (28.8 մլն. դոլարով):

2002թ. հունվարին 2001թ. հունվարի համեմատությամբ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն աճել է 32.6%-ով: Ընդ որում, արտահանումն աճել է 55%-ով, իսկ ներմուծումը՝ 23.2%-ով:

2002թ. հունվարին ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին ապրանքաշրջանառության ծավալը կազմել է 16371.7 մլն. դրամ (29.0 մլն. դոլար) կամ ընդհանուր ապրանքաշրջանառության 29.7%-ը (2001թ. հունվարին՝ 29.4%), իսկ ոչ ԱՊՀ երկրների հետ՝ 38749.6 մլն. դրամ (68.7 մլն. դոլար) կամ 70.3%-ը (2001թ. հունվարին՝ 70.6%), որից Եվրամիության (ԵՄ) երկրների հետ՝ 19387 մլն. դրամ (34.4 մլն. դոլար) կամ 35.2%-ը (2001թ. հունվարին՝ 26.1%):

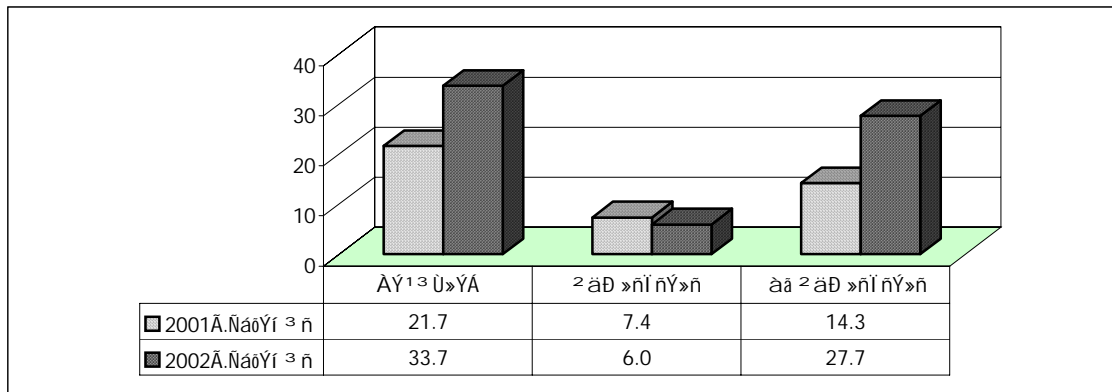
2002թ. հունվարին ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 3379.9 մլն. դրամի (6 մլն. դոլարի) և ներմուծվել՝ 12991.8 մլն. դրամի (23 մլն. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 9611.8 մլն. դրամով (17.1 մլն. դոլարով): Նույն ժամանակաշրջանում ոչ ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 15635.3 մլն. դրամի (27.7 մլն. դոլարի), իսկ ներմուծվել՝ 23114.4 մլն. դրամի (41 մլն. դոլարի) ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 7479.1 մլն. դրամով (13.3 մլն. դոլարով):

2002թ. հունվարին արտահանման ծավալի 17.7%-ն ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ, 82.3%-ը ոչ ԱՊՀ երկրներ, այդ թվում՝ 47%-ը՝ ԵՄ երկրներ (որից 36.5%-ը՝ Բելգիա, 4.8%-ը՝ Սեծ Բրիտանիա), 9.8%-ը՝ ԱՄՆ:

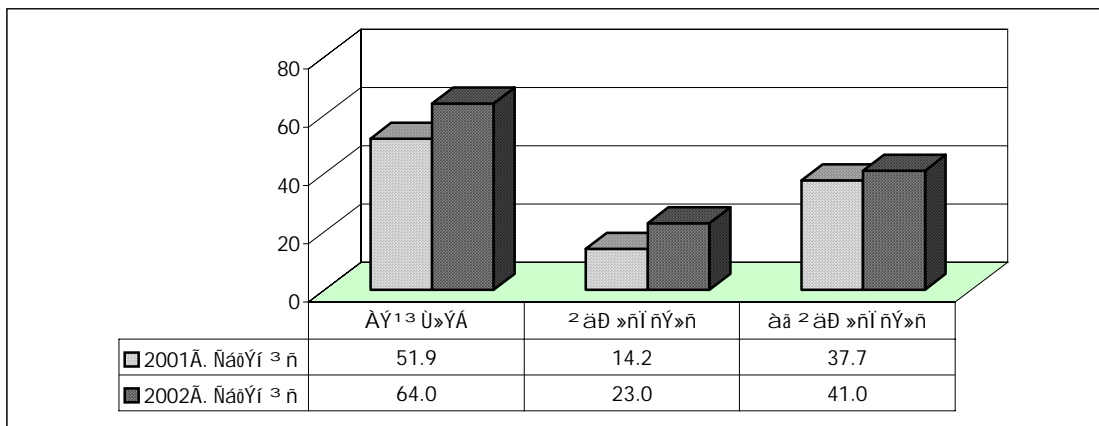
2002թ. հունվարին ներմուծման ծավալի 36%-ը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից 25.8%-ը՝ Ռուսաստանի Դաշնությանը), իսկ 64%-ը՝ աշխարհի այլ երկրներին, այդ թվում՝ 28.9%-ը՝ ԵՄ երկրներին (որից 9%-ը՝ Բելգիային, 6.3%-ը՝ Իտալիային), 4.2%-ը՝ ԱՄՆ-ին, 6.5%-ը՝ Իրանին, 4.5%-ը՝ Իսրայելին:

2001թ. հունվարի համեմատ 2002թ. հունվարին ապրանքների արտահանումն ԱՊՀ երկրներ նվազել է 19.4%-ով: Արտահանումը դեպի ոչ ԱՊՀ երկրներ աճել է 93.5%-ով: Ներմուծման ծավալն ԱՊՀ երկրներից աճել է 61.5%-ով, իսկ ոչ ԱՊՀ երկրներից՝ 8.7%-ով:

Արտահանման և ներմուծման ծավալները 2001 և 2002թթ. հունվար ամիսներին, ըստ ԱՊՀ և ոչ ԱՊՀ երկրների Արտահանում (մլն. դոլար)

Ներմուծում (մլն. դոլար)

ՀՀ արտաքին առևտուրը 2002թ. հունվարին, ըստ առանձին երկրների

Երկրի անվանումը	ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ			ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ			Առևտրային հաշվեկշիռը, հազ. \$
	արժեքը		տեսակ. կշիռը	արժեքը		տեսակ. կշիռը	
	մլն. դրամ	հազ. \$		մլն. դրամ	հազ. \$		
ԸՆԴԱՍԵՆԸ	19015.2	33729.5	100.00	36106.2	64006.5	100.0	-30277.01
որից՝							
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ	3379.9	5988.5	17.75	12991.8	23040.7	36.00	-17052.25
այդ թվում՝	0.0		3.03				
Ռուսաստան	2643.7	4683.0	13.88	9303.2	16504.2	25.79	-11821.21
Թուրքմենստան	2.0	3.6	0.01	869.7	1540.9	2.41	-1537.21
Վրաստան	160.3	283.9	0.84	471.0	834.9	1.30	-550.97
Բելառուս	0.3	0.6	0.00	14.9	26.3	0.04	-25.73
Ուկրաինա	474.4	841.5	2.49	2086.1	3696.0	5.77	-2854.49
Ղազախստան	0.3	0.5	0.00	97.2	172.4	0.27	-171.91
ԱՊՀ այլ երկրներ	99.0	175.4	0.52	149.8	266.1	0.42	-90.74
Ոչ ԱՊՀ երկրներ	15635.3	27741.0	82.25	23114.4	40965.8	64.00	-13224.76
այդ թվում՝							
ԵՄ երկրներ	8949.6	15895.3	47.13	10437.3	18500.4	28.90	-2605.13
Բելգիա	6937.5	12326.1	36.54	3246.0	5752.2	8.99	6573.94
Ֆրանսիա	3.3	15.1	0.04	499.9	886.3	1.38	-871.26
Գերմանիա	429.8	752.8	2.23	1631.8	2894.1	4.52	-2141.34
Իտալիա	455.5	808.3	2.40	2292.8	4063.8	6.35	-3255.48
Նիդերլանդներ	199.4	370.3	1.10	166.1	294.6	0.46	75.72
Մեծ Բրիտանիա	918.4	1612.3	4.78	1602.6	2841.2	4.44	-1228.92
Հունաստան	1.1	2.0	0.01	159.8	283.6	0.44	-281.60
Լյուքսեմբուրգ	0.0	8.1	0.02	338.6	599.1	0.94	-591.06
ԵՄ այլ երկրներ	4.6	0.0	0.00	499.6	885.4	1.38	-885.37
Շվեյցարիա	636.8	1137.5	3.37	804.0	1424.5	2.23	-287.01

Երկրի անվանումը	ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ			ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ			Առևտրային հաշվեկշիռը, հազ.Տ
	արժեքը		տեսակ. կշիռը	արժեքը		տեսակ. կշիռը	
	մլն. դրամ	հազ. \$		մլն. դրամ	հազ. \$		
Իրան	426.9	748.2	2.22	2355.4	4175.4	6.52	-3427.19
Իսրայել	1998.4	3552.6	10.53	1611.2	2858.3	4.47	694.31
Թուրքիա	20.5	24.9	0.07	690.9	1224.5	1.91	-1199.69
Միաց.Արաբ. Էմիրություններ	978.1	1794.8	5.32	1432.3	2540.0	3.97	-745.18
ԱՄՆ	1897.1	3297.5	9.78	1513.4	2680.7	4.19	616.74
Այլ երկրներ	727.7	1290.3	3.8	4269.8	7561.9	11.8	-6271.6

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը:

ՀՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունն ըստ առանձին ապրանքախմբերի, 2002թ. հունվարին

	ԱՐՏԱՀԱՆՈՒՄ			ՆԵՐՄՈՒԾՈՒՄ			հաշվեկշիռը, հազ. \$
	արժեքը		տեսակ. կշիռը, %-ով	արժեքը		տեսակ. կշիռը, %-ով	
	մլն. դրամ	Հազ. \$		մլն. դրամ	Հազ. \$		
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	19015.2	33729.5	100.00	36106.2	64006.5	100.00	-30277.0
այդ թվում՝							
կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	26.6	47.2	0.14	977.0	1732.1	2.71	-1684.9
բուսական ծագման արտադրանք	21.1	37.4	0.11	3145.3	5573.5	8.71	-5536.2
կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	0.2	0.4	0.00	637.6	1129.7	1.77	-1129.3
ժատրաստի սննդի արտադրանք	2510.6	4447.2	13.18	2598.3	4605.1	7.19	-157.9
հանքահումքային արտադրանք	1107.1	1965.0	5.83	7464.0	13226.1	20.66	-11261.2
քիմիայի և դրա հետ կապված արդյունա-բերության ճյուղերի արտադրանք	84.0	148.8	0.44	2529.4	4482.3	7.00	-4333.5
ալևատմասսա և դրանցից իրեր,կաուչուկ և ռետինե իրեր	175.8	311.2	0.92	715.2	1268.2	1.98	-957.0
կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	32.9	58.3	0.17	15.6	27.6	0.04	30.7
փայտ և փայտյա իրեր	27.5	48.7	0.14	256.2	454.0	0.71	-405.3
թուղթ և թղթից իրեր	17.5	30.9	0.09	572.2	1014.6	1.59	-983.6
մանածագործական իրեր	1054.7	1871.0	5.55	931.6	1651.1	2.58	219.9
կոշկեղեն, գլխարկներ, հովանոցներ	5.7	10.1	0.03	19.2	34.1	0.05	-23.9
իրեր քարից, գիպսից,ցեմենտից	45.8	81.2	0.24	602.6	1067.9	1.67	-986.7
թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, թանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	12006.5	21304.9	63.16	6874.8	12195.0	19.05	9109.9
ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	526.2	933.5	2.77	2138.5	3794.4	5.93	-2860.9
մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	841.7	1492.1	4.42	4536.6	8042.6	12.57	-6550.5
վերգետնյա, օդային և ջրային տրանսպորտի միջոցներ	85.5	151.6	0.45	778.6	1380.4	2.16	-1228.8
սարքեր և ապարատներ	373.5	662.1	1.96	805.9	1427.9	2.23	-765.9
տարբեր արդյունաբերական ապրանքներ	57.0	101.2	0.30	507.7	899.9	1.41	-798.7
արվեստի ստեղծագործություններ	15.1	26.8	0.08	0.0	0.0	0.00	26.8

2001-2002թթ. հունվար ամիսների արտահանման և ներմուծման ծավալների համեմատական ըստ ապրանքախմբերի

	Արտահանում			Ներմուծում		աճի տեմպը (%)
	2001թ. հունվար հազ. \$	2002թ. հունվար հազ. \$	աճի տեմպը (%)	2001թ. հունվար հազ. \$	2002թ. հունվար հազ. \$	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը	21766.4	33729.5	154.96	51945.4	64006.5	123.22
այդ թվում՝						
կենդանի կենդանիներ և կենդանական	65.3	47.2	72.33	1957.1	1732.1	88.51

4.ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՏՎԱԾ

	Արտահանում			Ներմուծում		աճի տեմպը (%)
	2001թ. հունվար հազ. \$	2002թ. հունվար հազ. \$	աճի տեմպը (%)	2001թ. հունվար, հազ. \$	2002թ. հունվար հազ. \$	
ծագման արտադրանք						
բուսական ծագման արտադրանք	23.3	37.4	160.16	5299.7	5573.5	105.17
կենդանական և բուսական ծագման յուղեր և ճարպեր	0.0	0.4	~	1248.4	1129.7	90.50
ժատրաստի սննդի արտադրանք	3040.0	4447.2	146.29	4795.3	4605.1	96.03
հանքահումքային արտադրանք	3934.7	1965.0	49.94	15977.0	13226.1	82.78
քիմիայի և դրա հետ կապված արդյունաբերության ճյուղերի արտադրանք	83.9	148.8	177.35	2598.0	4482.3	172.53
պլաստմասսա և դրանցից իրեր, կաուչուկ և ռետինե իրեր	1125.3	311.2	27.66	1237.9	1268.2	102.45
կաշվե հումք, կաշի, մորթի և դրանցից պատրաստված իրեր	193.3	58.3	30.18	122.7	27.6	22.49
փայտ և փայտյա իրեր	38.2	48.7	127.60	167.9	454.0	270.38
թուղթ և թղթից իրեր	22.6	30.9	136.77	724.9	1014.6	139.95
մանածագործական իրեր	702.0	1871.0	266.52	1914.2	1651.1	86.25
կոշիկեղեն, գլխարկներ, հովանոցներ	36.9	10.1	27.46	43.2	34.1	78.93
իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից	23.4	81.2	347.18	897.1	1067.9	119.03
թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարեր, թանկարժեք մետաղներ և դրանցից իրեր	9181.9	21304.9	232.03	7218.6	12195.0	168.94
ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	2016.1	933.5	46.30	881.4	3794.4	430.49
մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	929.5	1492.1	160.53	3932.3	8042.6	204.53
վերգետնյա, օդային և ջրային տրանսպորտի միջոցներ	19.6	151.6	772.38	633.0	1380.4	218.07
սարքեր և ապարատներ	183.0	662.1	361.89	1752.8	1427.9	81.47
տարբեր արդյունաբերական ապրանքներ	125.7	101.2	80.48	544.0	899.9	165.42
արվեստի ստեղծագործություններ	21.7	26.8	123.61	0.0	0.0	~